

۱ در عبارت زیر معنی واژه مشخص شده را بنویسید.
من قلا کردم و روزی که پیرزن نبود، رفتم سر بچه‌اش.

۲ مفهوم عبارت «اینجا، به هیچ قیمت نشکنید، آنجا شکسته و خمیر شده باشید.» را بیان کنید.

۳ معنی واژه‌ی مشخص شده را بنویسید.
من چرا پیغام خامی از گزاف
بردم از بی دانشی و از تشاف؟

۴ مقصود از «طلبه‌ی جوان، ... برف بلند را می‌کوبید و پیش می‌رفت یا برف کوبیده را بیش می‌کوبید» چیست؟

۵ درست یا نادرست بودن عبارت زیر را تعیین کنید.
در عبارت «با آن که چندین سال بود که شهرنشین بودیم، خانه‌ی ما شکل دهاتی‌اش را حفظ کرده بود.»، مرجع ضمیر مشخص شده، «خانه» است.

۶ مفهوم بخش مشخص شده را بنویسید.
من قلا کردم و روزی که پیرزن نبود، رفتم سر بچه‌اش.

۷ در هر یک از عبارات زیر واژه‌ی «سن» به چه معنایی به کار رفته است؟
الف- جایم آخر سالن بود، چشمم را به سن دوختم.
ب- مدرسه‌ی ما شاگرد زیادی نداشت، مثل حاصل سن زده سال به سال شاگردانش در می‌رفتند.

۸ «وابسته‌ی وابسته» را بیابید، نقش آن را بنویسید، سپس نمودار پیکانی آن را رسم کنید.

۹ درست یا نادرست بودن عبارت زیر را تعیین کنید.
جمله‌ی «من قلا کردم» یعنی «شیطنت کردم.»

۱۰ عبارت زیر را به نثر ساده و روان امروزی بنویسید.
پدرم دریا دل بود. در لاتی کار شاهان را می‌کرد.

۱۱ در عبارت «طلبان جوان، در عرض پیاده‌رو در کنار هم، همه سر بر جانب حاج آقا روح الله گردانده، می‌رفتند - در سکوت - و نگین کرده بودند او را.» منظور از قسمت مشخص شده چیست؟

۱۲ معنی و مفهوم عبارت زیر را به فارسی روان بنویسید.
پدرم دریا دل بود، در لاتی کار شاهان را می‌کرد.

۱۳ به فارسی روان بنویسید.
اما باز نفهمیدم چه مرگی در جانم است.

ضرب المثل «دو برادر مثل علم یزید می مانید.» در چه مواقعی استفاده می شود؟
 (۱) خشن هستید. (۲) شرور هستید. (۳) بی بند و بار هستید. (۴) قد بلند هستید.

درستی یا نادرستی معنی واژه‌ی داخل کمانک را مشخص کنید.
 الف) پایم به توپ نمی خورد، بور می شدم. (بور شدن: عصبانی شدن)

در عبارت زیر، بر رعایت چه نکته‌ای تأکید شده است؟
 «می بایست که { این افکار } به حدّ اقل پختگی می رسیدند، آقا! کلام خام، بدتر از طعام خام است.»

در عبارت «اما دل به دریا زدم و به اتاق درس وارد شدم»، «دل به دریا زدن» کنایه از چیست؟

در گروه اسمی «همه‌ی نوشته‌های طنزآلود»، نوع وابسته‌های پیشین و پسین را بنویسید.

نام وابسته‌های «پیشین و پسین» را در جمله‌ی مقابل بنویسید. «عجب گل زیبایی در باغ روییده است.»

در گروه اسمی «این راه دراز» هسته را بیابید و نام وابسته‌های آن را بنویسید.

با توجه به گروه اسمی «این دانش‌آموزان کوشا» به سؤالات زیر پاسخ دهید.
 الف) «هسته» کدام است؟
 ب) نام وابسته‌های آن را بنویسید.
 پ) هسته، چند «واج» دارد؟

با توجه به گروه اسمی «این کتاب‌های ارزشمند» به سؤالات زیر پاسخ دهید:
 الف) هسته این گروه کدام است؟
 ب) نام وابسته‌های آن را بنویسید.
 پ) تعداد واج‌های هسته را بنویسید.

مقصود از «کلام خام بدتر از طعام خام است» چیست؟

مقصود از عبارت «با مغزهایتان با حکومت طرف شوید، با قلب‌هایتان با خدا.» چیست؟

بیت یا عبارت زیر را به فارسی روان برگردانید.
 «طلب دیگر، تنگ هم گفت و گوکنان، اما طلبه‌ی جوان ما به خویش بود و بس.»

واژه‌ی «سن» در این درس با سه کاربرد و معنی مستقل آمده است. این سه معنی کدام‌اند؟

به هر یک از هسته‌های زیر، یک وابسته‌ی پسین بیفزایید و آن را گسترش دهید:
 خود، دانا، استقبال، وابسته، افزودن

آیا رمان دیگری می‌شناسید که درباره‌ی یکی از شخصیت‌های تاریخی باشد؟

۲۸

نویسنده در این متن، کدام ویژگی‌های شخصیت امام خمینی (ره) را معرفی می‌کند؟

۲۹

چرا امام (ره) در انتقاد از سخنان مدرّس می‌گوید: «همه‌جا خواهند گفت که آقای مدرّس مرد خوب و شوخ‌طبعی است که سخنان نمکین بسیار می‌گوید»؟

۳۰

پاسخنامه تشریحی

۱ کلک زدن، کمین کردن برای شیطنت (۰/۲۵)

۲ در دنیا به هیچ وجه تسلیم نشوید و در برابر خدا همیشه تسلیم باشید. (۰/۵)

۳ دیوانگی، بیماری دماغی (۰/۲۵)

۴ طلبه‌ی جوان برف فراوانی که پانخورده بود را له می‌کرد و جلو می‌رفت یا برف‌های کوبیده و لگد شده را بیش‌تر لگد می‌کرد و می‌کوبید. (۰/۵)

۵ درست است. (۰/۲۵)

۶ شیطنت‌کردم، کلک زدم. (۰/۵)

۷ الف- صحنه‌ی نمایش ب- آفت

۸ هر - صفت مضاف‌الیه - نگاه هر انسان

۹ درست (۰/۲۵)

۱۰ پدرم بخشنده (سخاوتمند) بود (۰/۲۵) در عین فقیری (۰/۲۵) مثل پادشاهان سخاوتمند، رفتار می‌کرد. (۰/۲۵)

۱۱ دور او جمع شده‌بودند. (۰/۵)

۱۲ پدرم کریم و بخشنده و بزرگواری بود، در هنگام فقر مانند شاهان زندگی می‌کرد.

۱۳ اما باز متوجه مشکلم (ضعف بینایی‌ام) نشدم.

۱۴ گزینه‌ی ۴ پاسخ صحیح است. (۰/۲۵)

۱۵ نادرست (۰/۲۵)

۱۶ تأمل پیش از گفتار (سنجیده‌گویی/ کلام ناسنجیده، زیان رسان است). (۰/۵)

۱۷ جرأت و جسارت نشان دادن (۰/۵)

۱۸ همه: صفت مبهم (۰/۲۵) - ها: نشانه‌ی جمع (۰/۲۵) - طنز آلود: صفت بیانی (۰/۲۵)

۱۹ عجب ← وابسته‌ی پیشین (صفت تعجبی) زیبا ← وابسته‌ی پسین (صفت بیانی) ی ← وابسته‌ی پسین (ی نکره)

۲۰ راه: هسته این: صفت اشاره (وابسته پیشین) دراز: صفت بیانی (ساده) (وابسته پسین)

۲۱ الف دانشآموز

ب) (این صفت اشاره - (ان) علامت جمع - (کوشا) صفت (بیانی)
پ) ۱۰ واج

۲۲ الف) هسته: کتاب ب) این: صفت اشاره - ها: نشانه‌ی جمع - ارزشمند: صفت بیانی

پ) ۵ واج: /ک / /ـ / /ت / /ا / /ب

۲۳ سخن نسنجیده بدتر از غذای نپخته است.

۲۴ با حکومت زیرکانه رفتار کنید (عاقلانه طرف شوید) اما در برابر خداوند عاشقانه عمل کنید.

۲۵ (طلبه‌ها) طلب‌ب دیگر نزدیک هم راه می‌رفتند و صحبت می‌کردند، اما طلبه‌ی جوان ما فقط در فکر بود و می‌اندیشید. (به خود فرو رفته بود.)

۲۶ چشم را به سن دوختم ← صحنه‌ی نمایش - مثل حاصل سن زده ← آفت گیاهی - قد بنده نسبت به سنم همیشه دراز بود ← سال، ایام عمر.

۲۷ خود من / دانای کل / استقبال باشکوه / وابسته‌ی پسین / افزودن آب

۲۸ رمان قدیمی = ابومسلم‌نامه - حمزه‌نامه - اسپارتاکوس

رمان جدید = آشیانه عقاب: زین‌العابدین مؤتمن - ماه نخشب: سعید نفیسی - مازیار: صادق هدایت - جنگ و صلح: تولستوی

۲۹ دقت، جسارت، بیگانه ستیزی، مبارزه با اجانب.

۳۰ چون مدرس از ظاهر رضاخان انتقاد می‌کند نه از استبدادخواهی و بیگانه‌پرستی و جهالت او.